

Hva gjøres i Helse Sør-Øst RHF Behandlingslinjer .....som strategisk satsningsområde Bakgrunn og implementering

Ulf Ljungblad,
direktør, dr. med
Februar 2008

Hvordan kommer fremtiden til å se ut i helsetjenesten?

- Pasient blir det informasjonsbærende elementet
  - Derfor må resultater/informasjon koples både til pasienten og en hoveddiagnose
- De som betaler helsetjenesten vil ha informasjon om kostnader og kvalitet på diagnosenivå
- Pasientene/kundene kommer til å kreve tilgjengelig informasjon på diagnosenivå, om hvilken kvalitet sykehusene tilbyr

Status per dags dato

- Kvalitetsindikatorer som gjenspeiler faglig kvalitet finnes i liten grad og ikke knyttet til diagnose
- Hvilket faglige nivå som er gjeldende for en diagnose på et sykehus er vanskelig for pasientene å få informasjon om – compliance fra beste praksis?
- Resursforbruk per diagnose kan neste ingen sykehus redegjøre for
- Lite fokus/ kunnskaper om sammenheng mellom god kvalitet og lave kostnader
  - ” høy kvalitet i pasientbehandlingen innebærer lav kostnad”
  - Internasjonale studier konkluderer at 25-40% av kostnadene i helsetjenesten beror på medisinske feil og nosokomiale infeksjoner

Helse Sør-Øst sine verdier

- Åpenhet og involvering
.....i måten vi arbeider på.....i våre prosesser
- Respekt og forutsigbarhet
....i måten vi møter hverandre på
- Kvalitet og kunnskap
.....som vår virksomhet og våre beslutninger skal være bygd på

Hanne Harlem og Bente Mikkelsen,

September 2007

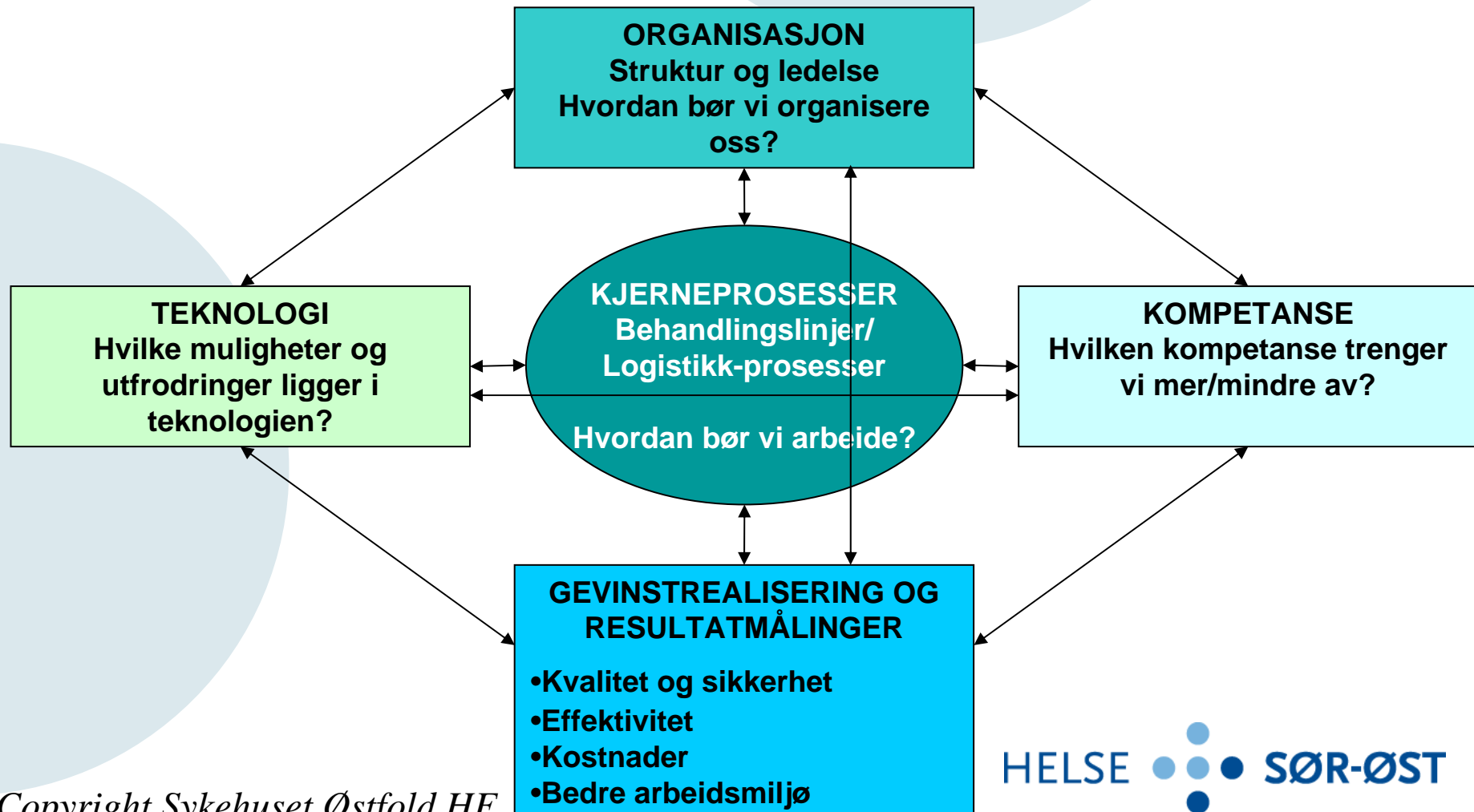
Definisjon behandlingslinje

”Dokumentert beskrivelse av et forventet pasientforløp for en **definert diagnosegruppe**, forankret i faglig evidens og koplet til effektiv ressursutnyttelse og målbare resultater”

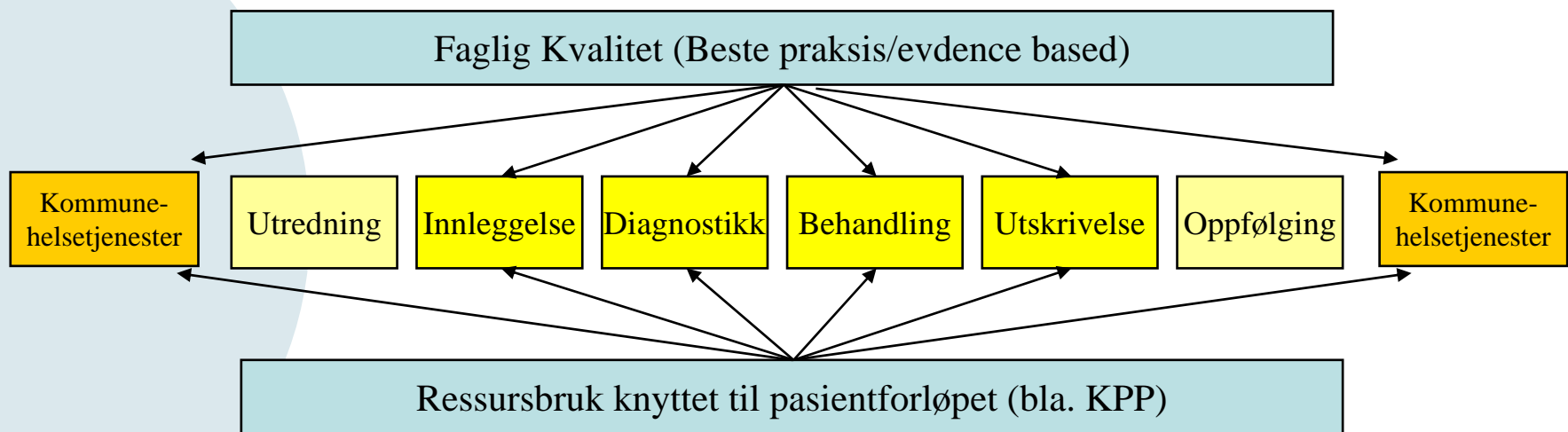
Sykehuset Østfold HF

Denne definisjonen støttes av flere internasjonale definisjoner

Behandlingslinjer og teknologi I et systemisk perspektiv

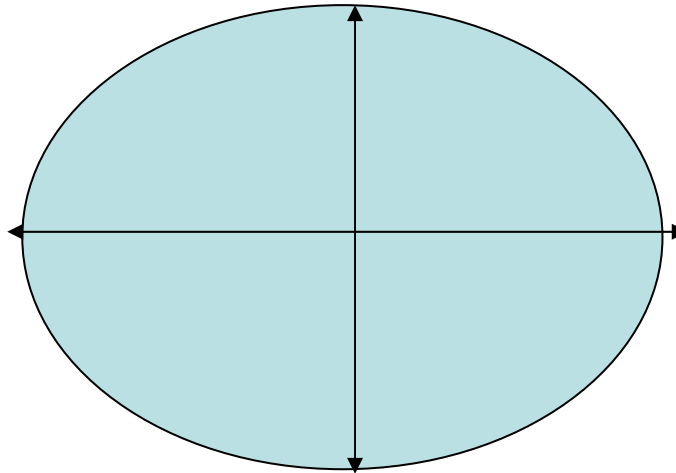
Behandlingslinjer = Kjernevirksomheten i sykehus med fokus på faglig kvalitet, prosesser og samhandling

Resultater interessante både for ledelsen og det kliniske miljø – målt kontinuerlig

Funksjonalitet for pasienten (ADL/IADL)

- vanlig aktivitet i dagliglivet

Klinisk og faglige Resultater

- komplikasjoner
- infeksjoner
- reoperasjoner
- morbiditet
- mortalitet
- etc.

Pasienttilfredshet og involvering

- tatt med på råd
- informasjon om sykdom
- informasjon om medikamenter
- etc

Ressursbruk

Direkte og indirekte

- LOS
- KPP
- Reinnleggelser
- Etc.

Brystkreft behandlingslinje – åpningsbilde

DRG 257, 258, 259, 260

Brystkreft

Behandlingsforløp

Dokumentasjon og beskrivelse:

Målsettinger, planer og resultatoppfølging:

Behandlingslinjer som grunnlag for bedre kodekvalitet

- Kan synliggjøre mangelfull kodekvalitet
- Viktig med rett diagnose og korrekt koding i fremtiden
- Synliggjør variasjon i ressursbruk innenfor en DRG
- De mest brukte kodene - lett tilgjengelig i en BHL

Brystkreft

Behandlingsforløp

Dokumentasjon og beskrivelse:

Målsettinger, planer og resultatoppfølging:

Siden er blitt lastet 186 ganger.

Skriv ut

Måling Helle. Sist endret: 09.11.2006 13:10:22

Målsettinger og tiltaksplan

Overordnede målsettinger (2-5 år)

1. Lik informasjon til pasientene.
2. Bedre oppdatert statistikk.
3. Trippeldiagnostikk samme dag, samme sted.
4. Ikke sykligjøre pasienten mer enn nødvendig (LEON).

Resultatmål (før neste revisjon/innværende år)

1. Kortere gjennomsnittsopphold.
2. Asjor med databasen.
3. Flere fornøyde pasienter (spørreundersøkelse).

Forbedrings tiltak (se tiltaksplan)

1. Korrekt informasjon som gir pasientene kortere oppholdstid.
2. Sjekklister for informasjon gitt av lege.
3. Brystdiagnostisk senter (BDS).
4. Lettpost, pasient hotell.

Behandlingsplan 2006

Alle pas i DRG 257_262 med primærprosedur HA, HW et PJ042-PJ052

Antall opererte (innlagte) per mnd													
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Des	Total
2005	22	19	21	25	14	22	17	19	19	17	27	16	211
2006	21	19	21	21	22	22	13	17	16	14			206
Avvik	0	0	0	-3	10	-1	4	-2	-1	-3			-37,0

Antall liggedager per mnd													
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Des	Total
2005	47	46	55	30	27	47	45	41	40	40	53	30	501
2006	44	33	43	51	39	39	25	21	17	8			312
Avvik	-3	-13	13	21	12	-8	-20	-20	-23	-32			-189,0

Gj. antall liggedager per mnd													
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Des	Total
2005	2,1	2,4	2,6	1,2	1,9	2,0	2,6	2,2	2,1	2,4	2,0	2,1	2,1
2006	2,0	1,7	1,6	2,4	1,2	1,9	1,9	1,2	0,9	0,6			1,9
Avvik	-0,1	-0,7	-0,8	1,2	-0,7	-0,2	-0,7	-1,0	-1,2	-1,8			-0,3

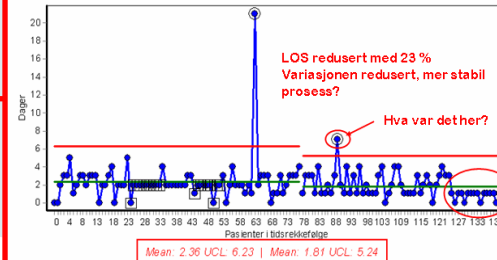

Pr. mnd politikkikk													
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Des	Total
Antall uhendringer													
Antall kontroll													
Totalt													

Mastectomi og brystbevarende kirurgi

Total liggetid (LOS)
DRG 257, 258, 259, 260

Januar 2006 tom september 2006

Mean: 2.36 UCL: 6.23 | Mean: 1.81 UCL: 5.24

EpiData Analysis Graph

Publicerede Ecomed Analyser rapporter

Publiceringsinfo

Oppdatert: 30.11.2006

Publicerede rapporter:

- Rapport alt.tilrett 2006
- Rapport ressursbruk 2006
- Rapport kvalitetsindikatorer 2006

ECO MED

Publisert: 30.11.2006

Utskr måned	Antall opphold	Gj.snitt liggetid	Total ressursbruk	Refusjon 100% ISF	Totalresultat	Gj.snitt ressursbruk	Gj.snitt resultat pr 100% opphold
01 Januari	22	2,0	567 723	580 712	22 960	25 806	26 851
02 Februari	19	1,7	456 099	505 619	49 520	24 005	26 612
03 Mars	27	1,6	631 017	664 219	33 202	23 371	24 601
04 April	22	2,4	584 747	566 532	-18 214	26 579	25 751
05 Mai	32	1,3	721 877	857 300	135 513	22 559	26 793
06 Juni	22	1,8	526 667	726 132	199 465	23 939	33 006
07 Juli	13	1,9	408 656	344 276	-64 380	31 436	26 403
08 Augusti	17	1,2	392 125	490 659	98 534	23 066	26 962
09 September	18	0,9	316 715	429 541	112 827	17 595	23 063
10 Oktober	14	0,6	266 456	367 099	100 603	19 035	26 221
*Totalt	206	1,6	4 872 131	5 542 181	670 050	23 651	26 904

DATO	Kategori	Kode	kodenavn	Antall enheter	Kostnad/enhet	Sum (inkl.moms)
Dag 1	Inntektskode		S Løst dokumentasjon LOS	1	13,00	13,00
			S Akutt bistand (ALP)	1	13,00	13,00
			AKB	1	13,00	13,00
			S Skrum	1	13,00	13,00
			S Kalkun	1	13,00	13,00
			S Kalkun	1	13,00	13,00
			S Inneleie	1	13,00	13,00
			S Inneleie	1	13,00	13,00
			S Leveforer, partikkelkonsentrasjon	1	13,00	13,00
			S Beringsprosedur	1	13,00	13,00
			S Bilisalin	1	13,00	13,00
			S Opiume dihydrochlorid (OT)	1	13,00	13,00
			S Alumin ammoniulfosfat (ALAT)	1	13,00	13,00
Dag 2	Helsekode		S Angiell anesthetiske	1	13,00	13,00
			Trusling 2 PLAN	1	13,00	13,00
			ROTN	1	13,00	13,00
			ROMAND	1	13,00	13,00
			ROMBEP	1	13,00	13,00
			ULMANNED/Prep	1	13,00	13,00
			MBENTIC	1	13,00	13,00
			Margier 1st. / Econom	1	13,00	13,00
			OSIS	1	13,00	13,00
			OSIS	1	13,00	13,00
			OSIS	1	13,00	13,00
			OSIS	1	13,00	13,00
			OSIS	1	13,00	13,00

2. Total ressursbruk basert på behandlingsplan

	2005	2006
Antall opphold		243
Normal kostnad per pasient		kr 22 965
Totalt kostnad "Normalpasienter"	kr 0	kr 5 600 495
Avvikskostnader (Se merknad)		kr 600 760
TOTALE KOSTNADER INKL. AVVIKSKOSTNADER		kr 6 131 251
Prisfest per pasient (plus 100% ISF)		kr 27 032
TOTALE INNTEKTER (hvis 100% ISF)	kr 0	kr 6 569 955
RESULTAT	kr 0	kr 438 704

If I had to reduce my message for management to just a few words, I would say it all has to do with reducing variation

W. Edwards Demming

Derfor blir behandlingslinjer et fornuftig veivalg og en god metode

- Tar utgangspunkt i diagnoser
- Ivaretar helheten i pasientforløpet
- Muliggjør å kople faglig praksis med målbare resultater
- Gir mulighet for intern ressurs- og kvalitetsoppfølging
- Gir mulighet for ekstern sammenligning mellom sykehus på faglig kvalitet og ressursforbruk
- Inkorporerer både mikrosystemer, lean thinking, six sigma og process redesign i arbeidsmåten

Mandat:

Kvalitet i behandling og behandlingslinjer

- **Styrke strategisk utvikling i regionen i tråd med regionale og nasjonale føringer og internasjonal utvikling**
- **Bygge på den erfaring som foreligger i regionen ved de ulike HF**
- **Bidra til utvikling av behandlingslinjer ved alle sykehus i Helse Sør-Øst - i en nettverksorganisasjon med representanter fra hvert sykehus,**
- **Utvikling av kliniske behandlingslinjer i et standardisert og systemisk IKT perspektiv, inkludert KPP**
- **Utdanne prosessveiledere ved de deltakende sykehus, med kompetanse til å videreutvikle nye behandlingslinjer**

Behandlingslinjer strategisk satsningen i Helse Sør-Øst

- Omfatter 50% av "Sykehus-Norge" – unik satsning
- Tar utgangspunkt i helhetlige pasientforløp koplet til diagnose
- Lik arbeidsmåte, design og layout for alle HF
- Kliniske team dokumenterer behandlingsforløp basert på beste praksis for en diagnosegruppe
- Gir grunnlag for faglig kvalitetsmåling
- Gir grunnlag for å kople ressursforbruk og faglig kvalitet til pasientforløpet

Sykehuset Østfold	Thyroidea og PTH Sepsis	Eirin Finnanger Anne S. Jansen
Aker Sykehus	Psykiatri team	Torill Endresen Øyvind Antonsen
Sykehuset Innlandet	team?	Per Viggan Grethe Hvithammer
Ringeriket Sykehus	team??	Tone Reneflot Thoresen Astrid Lundesgaard Inger Marie Blix Grethe Sjaamo Såve Skar Moe Pedersen
Ullevål Sykehus		Elegen Ween
Asker Sykehus		
Sykehuset Buskerud	Brytsmerter/kritisk syke barn	Heidi K Meland Hege Bjørnstad Henning Bakken Birgit Solberg
Telemark Sykehus	Normal fødsel	Karin Gløsmyr Larsen
Spesialsykehuset for Rehabilitering	Rehabilitering etter Amputasjon Rehabilitering etter hjerneslag	Hanne Hellenes Marit Hodne Harald Meberg
Sørlandet Sykehus	Bronkiolitt Revma Spiseforstyrrelser	Even Krogstad Tor Åge Lukashaugen Anne Marie Andresdottir Berit Nordland
Sunnaas Sykehus	Hjerneslag rehabilitering	Margrethe Hoen
Rikshospitalet	team?	

14 helseforetak
20 team
40 prosessveiledere

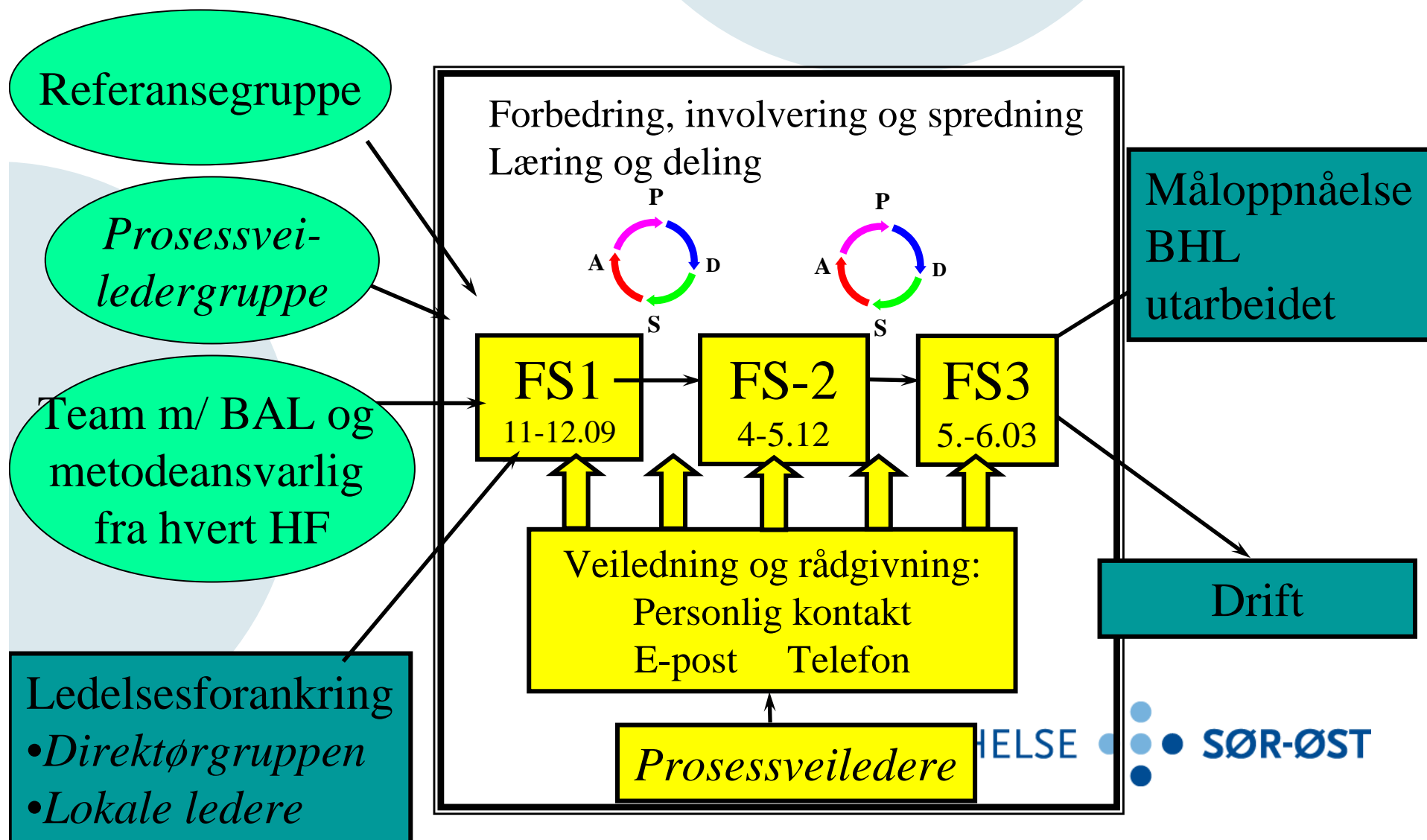
Målet med behandlingslinjer

- Standardisere medisinsk behandling ut fra "best medical praxis" og evidens
- Redusere variasjon
  - Skape stabile prosesser
- Optimere ressursforbruket
- Kople resultatmålinger til pasientforløpet
  - ressursforbruk
  - medisinskfaglig kvalitet
  - ledetider
  - pasienttilfredshet

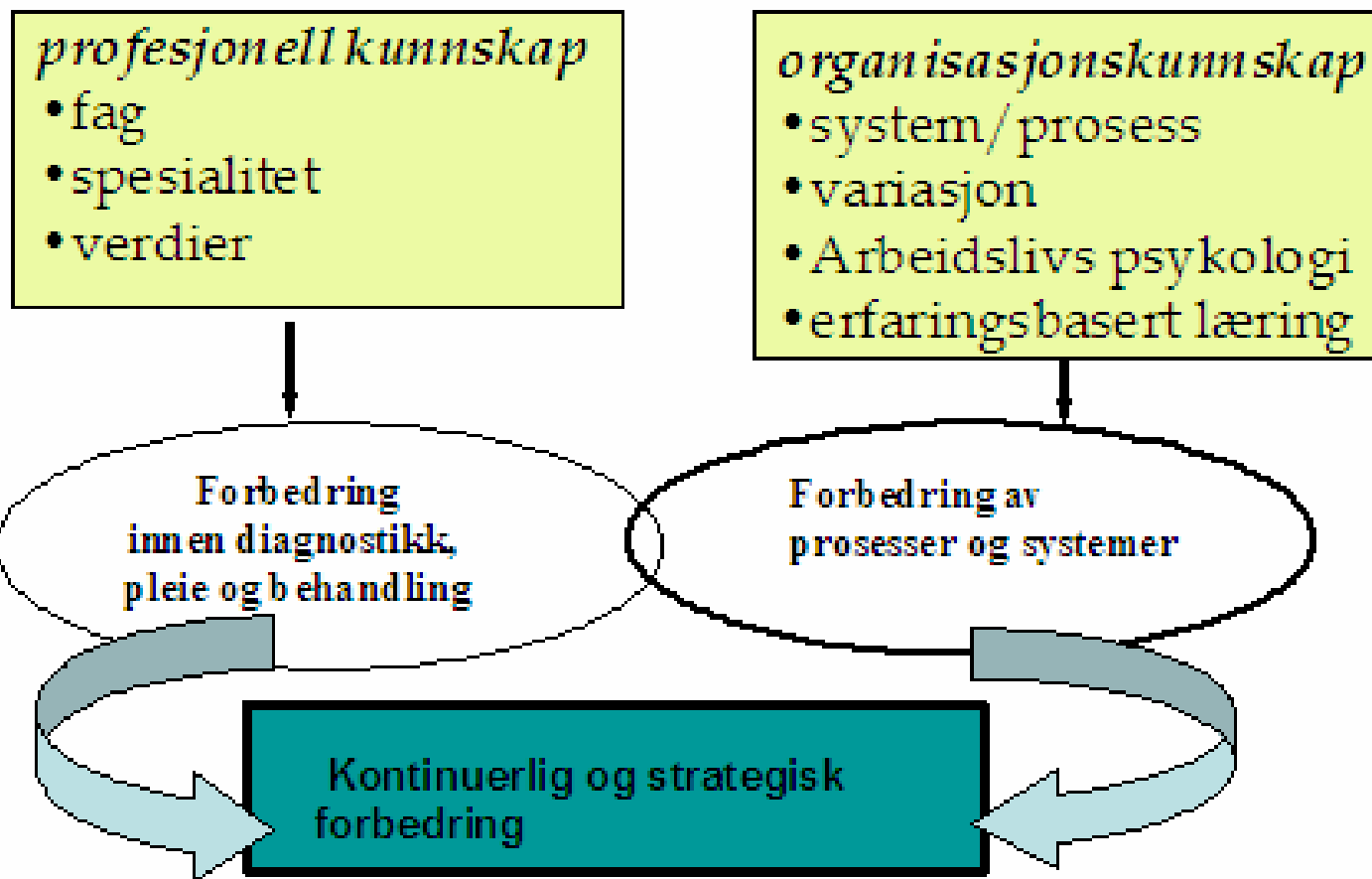
Ledelsesforankring på alle nivåer

- **Regionalt nivå – Behandlingslinjer som strategi satsning**
- **Adm. direktører på HF nivå**
  - Tydeliggjør behandlingslinjer som strategisk satsningsområde på det enkelte HF
- **Divisjonsdirektør**
  - Forplikte seg i sykehusledelsen
  - Etterspørre, vise interesse, bidra på tvers
  - ”Pushe” og rydde der det trengs
- **Avdelingssjef**
  - Har eierskapet
  - Etterspørre, aktivt engasjert, gir legitimitet for arbeidet i det daglige
- **Hva trenger teamene**
  - Bli sett, bli oppmuntret og bli verdsatt
  - Behandlingslinje-ansvarlig lege (BAL) + tverrfaglig team
  - Oppfølging av veiledere

Modell for å utvikle behandlingslinjer

Kombinasjon av kunnskaper

Professionals has to review & reflect

- To be a professional you need practice, and to be a professional you need to reflect over your practice and your results, otherwise you are not a professional (Batalden/Ljungblad)
- Professionals must use the results to improve healthcare for the patients - action
  - Det handler om å få klinikere til å bli interessert i sine egne data

Evaluering og forskning på dette området

- Kombinasjon av profesjonell kunnskap og organisasjonskunnskap, krever kombinasjon av forskningsmetoder/evalueringsmetoder
- Årsak-virkningssammenheng er ikke like enkel som i tradisjonell klinisk forskning
  - behandlingslinjer har multifaktoriell bakgrunn (ledelse, mennesker, system, prosesser, læring, kompetanse, faglighet)
  - Flere tilnærminger bør benyttes for evaluering og forskning, for å belyse bredden
    - Aksjonsforskningsforskning, case study etc

Why clinical pathways?

Earlier medical treatment was rather simple and ineffective

Today medical treatment is very complex and potentially dangerous